

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

ČOAHKKINBEAVDEGIRJI 2021:4

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 2021:4

§§ 28-39

**Dearvvašvuoda-, boarrásiid- ja valáštallanlávdegoddi /
Hälso-, äldre- och idrottsnämnden**

**Čoahkkinbeaivemearri
Sammanträdesdatum**

2021-11-17

Videomöte

Báiki ja áigi / Plats och tid Videomöte
17 november 2021, kl. 08:00-14:30

Mearrideaddjit / Beslutande
Margareta Påve ságadoalli/ ordförande
Helena Dådning, áirras/ledamot
Mariann Lörstrand Blind, áirras/ledamot
Anders Axelsson, , áirras/ledamot
Karen-Ann Hurri, áirras/ledamot

Iežá oasseváldit /
Övriga deltagande Marie Louise Allas, čálli/sekreterare

Paragráfat / Paragrafer §§ 28-39

Dárkkisteaddji / Justerare Mariann Lörstrand Blind

Underskrifter

čálli
sekreterare
Marie Louise Allas

ságadoalli
ordförande
Margareta Påve

dárkkisteaddji
justerare
Mariann Lörstrand Blind

	<i>Dárkkástus lea dieđihuvvon almmuhantávvalis. Justeringen har tillkännagivits enligt anslag.</i>
Orgána/Organ	Dearvvašvuoda-, boarrásiid- ja valáštallanlávdegoddi Hälso-, äldre- och idrottsnämnden
Čoahkkinbeaivi/Sammanträdesdatum	2021-11-17
Ilmmuhanbeaivi/Datum för anslags uppsättande
Beavdegirji vurkensadji/ Förvaringsplats för protokollet	Sámedikki hálddahus, Giron/ Sametingets kansli, Kiruna
Vuolláičála/Underskrift

Mötets öppnande

§ 28 Fastställande av föredragningslista

Nämnden beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt nedan:

- § 28 Fastställande av föredragningslista
- § 29 Val av justerare
- § 30 Föregående protokoll
- § 31 Ekonomi
- § 31.1 Budgetuppföljning t o m 31 oktober 2021
- § 32 Rapporter och information
- § 32.1 Rapport från ordförande
- § 32.2 Rapport från ledamöter
- § 32.3 Information från kansli
- § 33 Kunskapsnätverket för samisk hälsa
- § 34 Sametingets hälsopolitiska handlingsprogram
- § 35 Idrottspolitisk strategi
- § 36 Telefonjour för samisktalande behövande
- § 37 Hälso-, äldre- och idrottsnämnden på sociala medier
- § 38 Mötesplan 2022 / Nästa möte
- § 39 Övriga frågor

§ 29 Val av justerare

Nämnden beslutar

att utse Mariann Lörstrand till justerare.

§ 30 Föregående protokoll

Dokument:

./ - Hälso-, äldre- och idrottsnämndens protokoll 2021-09-22-23

Föredragande: Margareta Päve

Genomgång av Hälso-, äldre- och idrottsnämndens protokoll 2021:3

Nämnden beslutar

att lägga protokollet till handlingarna.

§ 31 Ekonomi

§ 31.1 Budgetuppföljning t o m 31 oktober

Dokument:

./ - Budgetuppföljning t o m 31 oktober 2021

Föredragande: Marie Louise Allas

Hälso-, äldre- och idrottsnämnden har en budget på 325 000 kronor för 2021. Budgetuppföljning visar på att 173 691 kronor har förbrukats t o m 31 oktober, vilket motsvarar 53% av årsbudget. Riktvärde för perioden är 83%.

På mötet presenteras en aktuell budgetprognos som visar att det finns budget för ett fysiskt möte.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 32 Rapporter och information

§ 32.1 Rapport från ordförande

Dokument:

./ - Ordförandebeslut 2021-10-05
./- Mejl till nämndens ledamöter

Föredragande: Margareta Påve

Redogörelse av ordförandebeslut 2021-10-05.

Ordförande har deltagit på samråd med Region Norrbotten, det har inte kommit några minnesanteckningar än.

Vidare har ordförande deltagit på seminarium med Lena Kroik utifrån hennes avhandling,

Det har inkommit ett mejl till nämndens ledamöter från Umeå universitet, mötet beslutar att lyfta frågan om mejl till övrig fråga.

Nämnden beslutar

att med godkännande lägga informationen till handlingarna.

§ 32.2 **Rapport från ledamöter, utgår.**

§ 32.3 **Rapport från styrelsens ansvariga för nämndens frågor**

Marie Persson Njajta är ansvarig i styrelsen för hälsonämndens frågor, jämställdhet och sanningskommissionen. Marie presenterar sina tankar för ett samarbete mellan styrelsen och nämnden. Kort information om arbetet med sanningskommissionen.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 32.4 **Information från kansli**

Dokument

- ./.
 - ./.
 - ./.
- Inbjudan till Forum för unga samers hälsa 2021, Dokid 138303
 - Regeringens pressmeddelande sanningskommission för det samiska folket
 - Uppdrag till Sametinget avseende jämställdhet och mäns våld mot samiska kvinnor och flickor, Dnr 2021-

Föredragande: Marie Louise Allas

Information om inkommen inbjudan till Forum för samisk som hölls 5 november.

Information om regeringens pressmeddelande sanningskommission för det samiska folket samt om regeringsuppdrag till Sametinget avseende jämställdhet och mäns våld mot samiska kvinnor och flickor.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 33 **Kunskapsnätverket för samisk hälsa**

Dokument

- ./.
 - ./.
- Minnesanteckningar från referensgruppsmöte 19 oktober 2021
 - Handlingsplan för samisk hälsa 2022-23

Föredragande: Helena Dådning

Den politiska referensgruppen för Kunskapsnätverket för samisk hälsa har haft möte den 19 oktober.

Helena redogör från referensgruppsmöte, Kunskapsnätverket för samisk hälsa. Arbetet med Kunskapsnätverkets handlingsplan redogörs, det framkommer tydligt vem som har ansvar men arbetet går trögt i vissa regioner. Arbetet i

styrgruppen har legat nere, det har inte varit fulltaligt. I region Jämtland/Härjedalen tittar på hur implementering av urfolksdeklarationen kan göras inom regionen, en utbildning ska hållas i ämnet 20 december. Mötet diskuterad även om regionerna ska teckna medlems avtal för medverkan i Kunskapsnätverket för att säkra kontinuitet.

Avtal med SANKS om kulturanpassad vård för personer med samisk bakgrund. Nu finns ett nytt avtal så att personer med samisk bakgrund som är bosatta Dalarna, Jämtland Härjedalen, Norrbotten och Västerbotten kan få vård för psykisk ohälsa och beroendeproblematik på norska vårdinrättningen Samisk nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helsevern og avhengighet, Sanks. Sanks erbjuder språk- och kulturanpassad vård för samer. Ingen motsvarande institution finns i Sverige. Det avtal som nu träder i kraft omfattar Region Dalarna, Region Jämtland Härjedalen, Region Norrbotten och Region Västerbotten, och har möjliggjorts genom samarbete i Kunskapsnätverket för samisk hälsa. Region Jämtland Härjedalen har dock haft ett samarbetsavtal med Sanks sedan år 2015

Nämnden beslutar:

att lägga informationen till handlingarna

§ 34 Sametingets hälsopolitiska handlingsprogram

Dokument:

- Sametingets hälsopolitiska handlingsprogram
- Hälso-, äldre- och idrottsnämndsprotokoll, 2021-09-22-23, § 24

Föredragande: Marie Louise Allas

Sametinget har i plenum antagit hälsopolitiskt handlingsprogram. Programmet anger nio prioriterade områden:

1. Språk- och kulturanpassad hälso- och sjukvård, elevhälsa och omsorg.
2. Folkhälsoarbete
3. Forskning och centrum för samisk hälsoforskning
4. En tillgänglig vår
5. Inflytande
6. Öka mångfald och tolerans
7. Nationellt samiskt hälsocentrum
8. Sanningskommission
9. Implementera urfolksdeklarationen

Ansvar för handlingsprogrammet ligger under hälso-, äldre- och idrottsnämnden.

Nämnden får en föredragning över det som i hälsopolitiska handlingsprogrammet sammanfaller med Kunskapsnätverkets handlingsplan 2022-23.

Nämnden diskuterar hur de ska arbeta med prioriteringar och ser fördel med att invänta ett fysiskt möte där prioriteringar görs.

Nämnden beslutar:

att besluta om prioriteringar på nästa möte.

§ 35 Idrottspolitiskt strategi

Dokument:

- Hälso-, äldre- och idrottsnämndsprotokoll, 2018-10-02, § 8
- Hälso-, äldre- och idrottsnämndsprotokoll, 2019-01-25, § 7
- Hälso-, äldre- och idrottsnämndsprotokoll, 2019-03-12, § 19
- Kulturpolitiskt handlingsprogram 2018-2021
- Idrottspolicy, samisk idrott i tiden dnr. 2014-261
- Budget, samisk idrott i tiden dnr. 2014-261
- Hälso-, äldre- och idrottsnämndsprotokoll, 2019-06-03–04, § 30
- Sametingets idrottspolitiska program remissversion, 2019-06-25
- Inkomna remissyttranden Idrottspolitiskt handlingsprogram, dnr. 2019-825
- Hälso-, äldre- och idrottsnämndsprotokoll, 2019-10-08, § 43
- Hälso-, äldre- och idrottsnämndsprotokoll, 2020-02-25–26, § 8
- Arbetsmaterial, Utkast till Idrottspolitiskt handlingsprogram
- Hälso-, äldre- och idrottsnämndsprotokoll, 2021-09-22-23, § 25

Föredragande: Marie Louise Allas

Det är avsikt att Sametinget ska utarbeta ett idrottspolitiskt handlingsprogram. På tidigare möte har presenterats det utkast som utarbetats föregående mandatperiod men ej hunnit behandlas politiskt. Nämnden har diskuterat att fortsätta arbetet med strategi i ett gemensamt dokument för hela nämnden. Dokumentet är tillgängligt för alla ordinarie ledamöter kan arbeta med utkastet. Nämnden ser det fördelaktigt att arbeta med strategin då nämnden är samlad fysiskt och avser att arbeta med strategin på nästa fysiska möte.

Nämnden beslutar:

att bereda ärendet vidare.

§ 36 Telefonjour för samisktalande behövande

Dokument:

- Hälso-, äldre- och idrottsnämndsprotokoll, 2021-09-22-23, § 27.1
- PM Samiska krisnätverkets framtid

Föredragande: Marie Louise Allas

Samiska krisnätverket telefonjour har under perioden 2007- 2017 funnits i regi av Svenska kyrkan. Nätverkets mål, enligt stadgarna, var att *"erbjuda en möjlighet att tillsammans ned en lyssnande medmänniska diskutera sin livssituation eller sina livsfrågor. Den jourhavande är en medmänniska med bakgrund i den samiska kulturen och livsmiljön. Vissa av de jourhavande resurspersonerna tala samiska, andra inte."*

Svenska kyrkan gjorde genomlysning (2016) av krisnätverket i syfte att ta ställning om dess telefonjour skulle vara kvar. En bidragande faktor kan ha varit att det var få som ringde telefonjouren, året innan genomlysningen kom det 1 samtal till telefonjouren. Enligt den statistik som finns, så var det ca 50 samtal under telefonjourens tre första år.

Svenska kyrkans genomlysning såg förutom att det kom få samtal även ett problem att krisnätverket hade svag koppling till Svenska kyrkan och ingen koppling till församlingarnas diakoni. Det senare förklarades att diakoni riktat mot samer är nästintill obefintligt i församlingskontext.

De problem som identifierades i genomlysningen av samiska krisnätverkets telefonjour var svårighet med anonymitet, bristande professionalitet bland resurspersonerna, bristande stöd och utbildning för resurspersonerna, bristande tillgänglighet, bristande information om telefonjouren samt frågan om Svenska kyrkan var rätt huvudman.

I genomlysningen framkom åtgärdsförslag där nedläggning av telefonjouren i dess dåvarande form föreslogs samt förslag på åtgärder för Svenska kyrkan i dess diakoniarbete för att stärka samisk kompetens inom Svenska kyrkan. Telefonjouren avslutades vid årsskiftet 2017/18 och det är oklart om Svenska kyrkan har genomfört de andra förslagen som framkom i genomlysningen.

Genom att ta del av Svenska kyrkans genomlysning kan man dra slutsatser att det är viktigt med relevant huvudman och professionella resurspersoner som är knutna till ansvarig huvudman. Angående vilket behov som finns är oklart men utifrån den statistik som genomlysningen visade så är efterfrågan i mindre omfattning vilket är naturligt då det är en liten folkmängd.

Nämnden ser fråga om telefonlista som angelägen men är medvetna om att det ställer krav på innehav av telefonlista för människor i akut nöd.

Nämnden beslutar:

att Helena tar med sig frågan till Kunskapsnätverket.

§ 37 **Hälso-, äldre- och idrottsnämnden på sociala medier**

Dokument:

- Hälso-, äldre- och idrottsnämndsprotokoll, 2021-09-22-23, § 27.2

Det finns på instagram en sida:

Sametinget Sverige

Sametinget i Sverige är både ett folkvalt organ och statlig myndighet. Vår verksamhet är bred och ambitionerna höga

På Facebook finns också en sida:

Sametinget i Sverige

Som bakgrund anges "Sametingets Facebook-sida sprider information till samer och andra saker som berör vår verksamhet."

Det finns flera redaktörer från kansliet som har möjlighet att göra inlägg på Sametingets sociala medier. Dessa sidor på sociala medier har inte alls hanterats av den folkvalda delen. Ungdomsrådet t ex har egna sidor på sociala medier. Sametingets sociala medier är inte ämnade för politisk debatt.

Nämnden ser fördelar med att ingå i befintliga sidor på sociala medierna, nämnden bör vara införstådd att informationen sprids.

Nämnden beslutar:

att ta plats i Sametingets sociala medier

att uppdra ordförande till att tillfråga en redaktör för hälso-, äldre- och idrottsnämnden.

§ 38 **Nästa möte**

Nämnden bör lägga in möten med tanke på övrig mötesplanering i Sametinget. Mötestider för plenum beslutas på plenum vecka 48. Sametingets styrelse beslutar om budget för Sametinget i januari. Nämnden bör avvakta med att besluta om mötesplan 2022 till första mötet under året då såväl budget som mötesplanering plenum/styrelse beslutats.

Diskuterar om man ska hålla möte under 2021 då det finns utrymme i budget.

Nämnden beslutar:

att hålla möte den 9 december 2021 i Luleå.

§ 39 Övriga frågor

§ 39.1 Frågor kring protokoll

Deltog ej på förra mötet och undrar hur ledamot kan få ut information efter möten vid de tillfällen man själv ej deltagit på möten Nämnden är enig att ordförande kontaktas då funderingar uppstår över protokoll och möten

Nämnden beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§ 39.2 Mejl till nämnden

Diskuteras inkommet mejl från Umeå universitet, viktigt att ha kontakt med denna forskargrupp.

Nämnden beslutar:

att ordförande besvarar mejlet och ger förslag på hur man kan ha kontakt framöver.

§ 39.3 Uttalanden om nämndens arbete, protokoll etc.

Kring nämndens arbete bör nämnden ha en enhetlig bild så att ingen uttalar sig om beslut förrän protokollet är justerat. Det är viktigt att reservera sig om man motsätter sig beslutet.

Nämnden beslutar:

att lägga informationen till handlingarna

Ordföranden avslutar sammanträdet.